

1 oktober 2023

Hos Marta och Maria

– *Ett är nödvändigt*

Lukas 10:38-42

Medan de var på väg gick han in i en by, och en kvinna som hette Marta bjöd honom hem till sig. Hon hade en syster vid namn Maria, som satte sig vid Herrens fötter och lyssnade till hans ord. Men Marta tänkte på allt hon hade att ordna med. Hon kom och ställde sig framför Jesus och sade: »Herre, bryr du dig inte om att min syster låter mig ensam ordna med allt? Säg åt henne att hjälpa till.« Herren svarade henne: »Marta, Marta, du gör dig bekymmer och oroar dig för så mycket, fast bara en sak behövs. Maria har valt det som är bäst och det skall inte tas ifrån henne.«

Marta och Maria har blivit symboler för – å ena sidan det handfasta arbetet – å andra sidan, en lyssnande, reflekterande och bedjande hållning. I sämsta fall har Marta och Maria ställts emot varandra.

Vi kan till att börja med fråga oss om porträttet av Marta ger en rättvisande bild om vi enbart håller oss till Lukas skildring? När vi möter Marta i Johannes 11 i samband med brodern Lasaros död läser vi:

”När Marta hörde att Jesus var på väg gick hon och mötte honom. Men Maria satt kvar hemma. Marta sade till Jesus: »Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om.« Jesus sade: »Din bror kommer att uppstå.« Marta svarade: »Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen.« Då sade Jesus till henne: »Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?« Hon svarade: »Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen.« Sedan gick hon hem och kallade på sin syster Maria och viskade: »Mästaren är här och kallar på dig.«”

Marta för här ett initierat teologiskt samtal med Jesus. Mitt i den svåra sorgen finner hon ord och reflektion som rör vid djupdimensionerna.

Marta, teologen!

Marta, bekännaren!

Om det nu finns ett mer aktivt drag hos Marta gestaltas det vid det här tillfället genom att hon är den som går Jesus till mötes. Utifrån det mötet kunde hon också säga till Maria: ”Mästaren är här och kallar på dig”. Vid köksscenen i Lukas skildring är det istället Jesus som går Marta till mötes.

Alla fördjupade relationer utspelar sig i rörelsen och samspelet mellan rörelse och vila. Orden och tystnaden. Utforskandet och reflektionen. Så är det också mellan Jesus och Marta.

När det i vår översättning (NT 81) står att Marta "tänkte på allt hon hade att ordna med" rymmer inte hela betydelsen av ordet i grundtexten. Det är ett av de grekiska orden vi alla har en relation till, διακονία. Diakonian...diakonin. Mycket pekar på att det inte bara var kökssysslorna i det egna hemmet som upptar Martas tankar och bekymmer. Diakonin ger associationer till det gemensamma i såväl det praktiska som det sakrala uppdraget. Kanske kan vi uttrycka det att "nöden kom över henne". De myckna behoven bland hennes medmänniskor i Betania, ja kanske hela folkets situation. Föräldralösa och änkor. Slitningar mellan och inom olika riktningar av det politiska och religiösa livet. Hur skulle hon räcka till. Ofta kan vi i sådana stunder också drabbas av att något betydligt mindre och mer konkret också upplevs övermäktigt.

Maria Hjälp!

Jesus hjälp!

Är inte Marta helt enkelt bara mänsklig och i samma situation som så många av oss i en fragmentiserad tillvaro där nöden och behoven alltid är större än de tillgängliga resurserna och frågorna alltid fler än svaren på hur det ska gå med allt?

Det finns ett område där Marta utgör förebild i samma anda som Mose och bedjarna av klagopsalmerna. Hon går med sin klagan till helt rätt plats, eller snarare till rätt person. Till Gud själv:

”Herre bryr du dig inte om att min syster låter mig ensam ordna med allt, säg åt henne att hjälpa till”.

Varför Gud, Hur länge! Hur länge skall du glömma mig! Spelar mitt lidande ingen roll?!

När vi är arga och bestämda uttalar vi någons namn kort. Möjligtvis med både för och efternamn. Om jag lystrar till ett sammanbitet JONAS EVEBORN! väcks negativa känslor som får mig på spänn. Upprepningen av bara förnamnet vittnar däremot om ömhet och bekräftelse:

- Marta, Marta...

Jesu ärende till Martas hjärta är att det blivit så mycket...för mycket... som väcker Martas oro. Låt oss också lägga märke till vad Jesus inte säger här:

- Sluta bekymra dig Marta!

Det hade blivit ytterligare en börda och just ett bekymmer... nu är det fel på mig att jag bekymrar mig också!...

Samtidigt börjar våra själars herde och vårdare som så ofta ändå hos oss själva även när vi klagat över någon annan. Förvandlingen behöver äga rum i våra egna hjärtan innan vi kan se på den andre med klarare blick. Den framkomliga vägen är sällan att kämpa emot, utan att sträcka oss efter det som är en alternativ sträckning på livets väg. Och i det här fallet inte minst; missa inte nuet! Idag är frälsningens dag! Just nu sker mötet mellan himmel och jord i Martas och Marias hem.

Marta, låt inte oron skymma sikten. Vissa saker kan vänta till senare. Om du vågar språnget: Ge dig hän. Låt förundran drabba. Den hälsning du riktade till Maria är också ord till dig.

”Mästaren är här och kallar på dig”.

Ökenmässor i Oslo

Jag är nyss hemkommen från ett mycket uppmuntrande besök i Oslo där tiden nu är mogen för den regionala gruppen att bjuda in till firanden av Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säbys ökenmässa. I tisdags firades en andra mässa i den centralt belägna Baptistkyrkan. Den här gången med mig som celebrant, i gott sällskap kring altaret av ”diakoner” från den regionala gruppen. Jag påmindes om hur kommunitetens olika samlingar kan vara till glädje för personer från en rad olika församlingar som själva är vana att bära ett stort ansvar. Så småningom kommer ledningen av liturgin helt och hållet ske lokalt även om vi är flera som gärna kommer på besök också från Sverige emellanåt.

Hälsning från region Bjärka-Säby

Här i Bjärka-Säby är det fortsatt mycket som kretsat kring kapellrenoveringen. En stor glädje under den gångna månadens arbete är att Carl-Johan Rydh, som har sina rötter i trakterna kring Björsäter mellan Linköping och Åtvidaberg – men sedan många år verksam med markentreprenad i Uppsala, förlade några arbetsdagar här. En fantastisk gåva till vår kommunitet som resulterade i att vi inte bara har en vacker gångväg som sträcker sig genom björkdungen till kapellet, utan också flera parkeringsplatser än tidigare på mark som upplåtits av familjen Ekman.

Till stora delar är elen nu dragen av kommunitetens förre administratör Daniel Alehem (tidigare Persson). Nästa steg är att få upp all panel för att påbörja invändig målning.

Utöver arbetet med kapellet förbereder vi oss nu för den kommande helgens symposium kring Isak Syriern och det Pilgrims höstmöte i slutet av månaden. Tacksamheten är också stor över den pågående föreläsningsserien *Den kristna kulturens historia* i Johannesakademins regi.

Med önskan om en rik skördetid i övergången mellan sommar och höst!

Guds frid

